Nieuw: humanistisch voortgezet onderwijs

Het Nederlandse onderwijslandschap is weer iets veelzijdiger geworden. Dit schooljaar opende De Amsterdamse Mavo haar deuren. Een school op humanistische grondslag in een van de allermooiste hofjes van Amsterdam. De school startte met 34 leerlingen, op termijn moeten dat er 300 worden. Een gesprek met de bevlogen en ambitieuze schoolleiding: Martine van Hoogen en Lars Hoogmoed.

TEKST: **KARIN VAN BREUGEL**
BEELD: **RUUD JONKERS**

Waarom een nieuwe mavo in Amsterdam?

'Wij hebben samen het initiatief genomen om deze school te stichten, omdat er maar weinig Amsterdamse scholen zijn waar de mavo-leerling centraal staat. Op het vmbo zijn ze in de minderheid, op een scholengemeenschap bungelen ze onderaan. Mavo-leerlingen geven doorgaans niet zo hoog op van zichzelf. Zij vallen vaak bij een of twee vakken uit, maar dat kan heel goed gerepareerd worden. Als je daar maar tijdig mee begint. Dat doen wij hier. We nemen de leerlingen ontzettend serieus en verwachten veel van ze. Moet je straks eens kijken waar ze gaan uitkomen!'

Wat zien we in de praktijk van het humanisme?

'Wij werkten voorheen beiden in het middelbaar beroepsonderwijs. Daar zagen we dat leerlingen eigenlijk totaal niet bezig zijn met hun omgeving. Ze geloven niet in de democratie, houden zich niet bezig met mensenrechten en realiseren zich niet dat ze zelf veranderingen kunnen initiëren. Wij willen dat onze leerlingen wel gaan zien dat ze meetellen en dat ze mee gaan doen. Dat ze zien: ik kan iets betekenen voor de samenleving en de samenleving kan iets betekenen voor mij. Waar andere scholen 'iets' doen aan burgerschapsonderwijs, noemen wij onze school een burgerschapsschool. We ontwikkelen bijvoorbeeld vierjarige leerlijnen voor mensenrechten en democratie en verzorgen in alle leerjaren tweemaal per week het vak *maatschappij en participatie*.'

Martine van Hoogen en Lars Hoogmoed in hun humanistische mavo: 'Dit is een burgerschapsschool.'

'We willen dat onze leerlingen gaan zien dat ze meetellen'

Wat houdt het vak 'maatschappij en participatie' in?

'We willen een cultuur creëren waarin het normaal is om iets voor een ander te doen. Het begint hier op school: de eerste stap in participatie is op de eigen school gericht. Álle leerlingen participeren. Zij houden bijvoorbeeld onze sociale media bij, smeren broodjes in de kantine of organiseren sportactiviteiten en andere evenementen. De volgende stap bestaat uit participatie op buurtniveau, bijvoorbeeld in een project met statushouders of eenzame ouderen. Op deze manier gaan we steeds verder. Uiteindelijk participeren onze leerlingen ook op mondiaal niveau.'

Jullie willen kleinschalig blijven. Is dat betaalbaar?

'We moeten het doen met de bekostiging van OCW voor mavo-leerlingen. We worden verondersteld docenten in een LB-schaal aan te nemen, maar voor ons is dat niet realistisch. In de opbouw van een compleet nieuwe school heb je mensen met aanvullende kwaliteiten nodig. Bijvoorbeeld mensen die stukken kunnen schrijven, een visie helpen ontwikkelen of aanvullende opleidingen hebben gedaan. Die zitten niet in een LB-schaal.... Als schoolleiders zitten wij zelf ook in een docentenschaal. We doen alle voorkomende werkzaamheden zelf, bijvoorbeeld op administratief gebied, en geven het vak sport & organisatie. Ons bestuur is onbezoldigd. Op die manier gaat zoveel mogelijk geld naar het primaire proces. Zo hopen we klassen van maximaal 22 leerlingen te kunnen realiseren.'

Hoe belangrijk zijn ouders voor deze school?

'Ontzettend belangrijk - ouders en school zijn samen verantwoordelijk! De lijntjes met ouders zijn kort en zij denken over allerlei zaken actief mee. Het is natuurlijk niet zo verwonderlijk dat onze ouders superbetrokken zijn. De ouders en kinderen die voor deze school hebben gekozen, zijn echt afgekomen op ons verhaal. Er was vorig jaar immers nog niets van onze school te zien. Het zijn dus echte pioniers en avonturiers. We mogen onze handen dichtknijpen met hen.'

'Participatie begint hier op school'

Welke ambitie hebben jullie?

'We zijn van start gegaan met 34 leerlingen. Volgend jaar willen we 75 leerlingen erbij. Het einddoel is 300 leerlingen. We willen dat al onze leerlingen het best mogelijke onderwijs krijgen. In de verdere ontwikkeling van onze school werken we nauw samen met de medezeggenschapsraad, ons bestuur en een kleine groep kritische vrienden die meedenkt vanuit de eigen expertise.'

Wat vinden de leerlingen van de humanistische Mavo? We vroegen het een paar eersteklassers.

'Klein is fijn'
'Ik vind het fijn dat deze school heel klein is. Daardoor ken ik iedereen en we krijgen veel aandacht. Als ik tijdens de les iets niet begrijp, helpt de leraar me. Ik vind het goed dat iedereen iets doet voor de school. Zelf zit ik in het veiligheidsteam. We zorgen dat na schooltijd alle ramen dicht zijn, de lokalen zijn afgesloten en nergens meer licht brandt. We krijgen binnenkort ook een ehbo- en bhv-cursus.'
Hafsa, 12 jaar

'Ik snap het nu veel beter'
'Ik heb voor deze school gekozen omdat het zo kleinschalig is. Hier krijg ik de begeleiding die ik nodig heb. Op vrijdag hebben we VVV-uren: verbeteren, verdiepen en verbreden. Bij het verbeteren doe ik vooral wiskunde. Dat helpt echt, ik snap het nu veel beter.'
Suraja, 13 jaar